

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna peti- vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 " " " dvakrat, 15 " " " trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefranškovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati veljajo:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji veljajo:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

Izhaja po trikrat na teden in sicer: v torek, četrtek in soboto.

Kranjska trobojnica.

Nekaj časa sem se že čuje, kako tu in tam kak brž ko ne v nemščino preveč zaljubljen prodajalec agituje zoper domače belo-modro-rudeče zastave in drugobojne vriva ljudem. Mogoče, da je tacega nevedneža zapeljal organ ustavoverne stranke na Kranjskem, ki je v svoji 150. št. nekaj pisal o razobešanji zastav pri bodočji šeststoletnici. Tam omeni, kakor bi bila sl. e. kr. vlada kranjskemu deželnemu odboru (še prejšnjemu nemčurskemu) migljaj dala, da pri popotovanji Nj. veličanstva narodna trobojnica, ker bi se lahko tudi kot strankarska demonstracija smatrala, ni v navadi. Zbog tega, da se je tudi naročilo slavnostnemu odboru, naj se pri ozaljšavi mesta Ljubljanskega posebno rabi černo-žolta zastava in med temi pomešana tudi belo-rudeča, modro-žolta, ki so starim deželnim barvam prikladne, in sem ter tje tudi belo-modro-rudeča kot narodna zastava.

Da se to ne bo zgodilo, kakor naznanja in želi ta organ, to je hvala Bogu! od verodostojne strani zagotovljeno; in med tem so se stvari zasukale — v začasni deželno-zborski dvorani na strelišči; kajti novi deželni zbor že funkcionira.

Pa dalje! Ljubljana se je prenovila in capite et membris — v oseh in na poslopjih. Z veseljem opazuje človek povsod to snago. Tudi deželna hiša (burg), kjer bode Nj. veličanstvo bivalo, je prebarvana, prenovljen je tudi zlatokronani orel, ki nad njenimi vrati oznanjuje, čegava lastnina da je. Toda, ali me vara oko? Višnjevi orel s polomescem v sredi! A učili smo se, da je ta kranjski orel na svojem polomescu belo-rudeče barvan in predeljen. Tu pa vidim, da je žolto(zlato)-rudeče predeljen. Ali me spomin moti, ali ne vidim dobro, ali se je kaj novega vpeljalo. Pa tudi na drugih deželnih poslopjih zapazim enako, samo da se na starejših orlih barve tako natanjko ne razločijo, ker čas jim pravi svit jemlje. Kaj je torej pravo, kakšen je gerb dežele Kranjske, ktere so njene barve? Gotovost hočem imeti, poiščem in najdem naslednje, kakor tudi tebi, dragi čitatelj, predložim.

Pred vsem ti povem, da midva ostaneva pri belo-modri-rudeči zastavi — to je konečni sad mojega iskanja in da mene še spomin iz dijaških let o dotičnih barvah ni motil; da je torej zgornjo premembo storila sovražna roka, med tem ko so kranjski Slovenci spali skoro dolgih 6 let. Ali so jo k temu nagnili zlobni nakani, ali vednostni vzroki, to bo iz naslednjega jasno.

Vzemimo slovenske vire v roke, kaj pišejo o kranjskem deželnem gerbu?

„Kratek slovenski zemljepis in pregled „Ilirskega kraljestva“, izdal P. Kozler. Na Dunaju 1854 —“ ima na čelu med drugimi tudi

grb Kranjski v že spredaj popisani obliki ter ga na II. strani razlaga takó: „Kranjsko vojvodstvo ima za grb v srebrnem polji kronanega višnjevca orla, kateri nosi na persih luno (meseč) na dve versti z rudečimi in srebrnimi čveterokotji ali kockami desetkrat razdeljeno.“

Vojvodstvo Kranjsko, izdala Matica Slovenska, v Ljubljani 1866 — na str. 78 št. 4 skoro z istimi besedami piše: „Grb Kranjski je v srebrnem polji kronan višnjevec orel, kateri nosi na persih luno (meseč) na dve versti z rudečimi in srebrnimi čveterokotji ali kockami desetkrat razdeljeno.“

To je pač jasno vsakemu. Ali od kod vender upor zoper te barve? Morda nemške knjige drugače učé?

Zgodovinsko je znano, da je cesar Miroslav IV. 12. januarija 1463 grb kranjskih stanov zavoljo njih neomahljive zvestobe „zbojšal“ in popravil. Vse to obširno pripoveduje Valvazor v „Ehre des H. Krain“, III. B. I. X. Ta popravljeni grb je tudi narisani l. e. str. 296. In je popolnoma današnjemu enak. Odločil je bil, da naj bodo kocke zlate (ali žolte) in rudeče. (Die Skakhürung . . . was der von Perl ist, von Golde . . . führen mögen.) To omenjaje piše Avgust Dimitz: Geschichte Krains I. p. 277 n. 1.: „Das ursprüngliche Wappen des Landes Krain war also perl- (weiss)-blau-roth und an die Stelle der weissen trat durch Kaiser Friedrich IV. die Goldfarbe.“*)

O poznejih stoletjih molčé pa kar na dalje piše: „Das nach dem Regierungsantritte Kaiser Ferdinand's I. im Jahre 1836 neuerdings für das Herzogthum Krain bestätigte und mit Hofkanzlei-Erlass vom 31. Okt. 1836 Z. 21.911 bekanntgegebene Wappenbild stimmt mit dem ursprünglichen Landeswappen überein. Mit Eröffnung des Min. d. In. v. Sept. 1848 Z. 2778 wurde jedoch laut Kundmachung des k. k. illyr. Landespräsidiums v. 29. Sept. 1848 Z. 241/P. (Laib. Ztg. Amtsbl. 3. okt. 1848 S. 599. Ueber eine spezielle Remenstration des Commandanten der Laibacher Nationalgarde, des slov. Vereines und mehrerer krainischer Reichstagsdeputirten mit Rücksicht auf den Wunsch der Mehrheit und zur Erhaltung der öffentlichen Ruhe und Ordnung gestattet, sich der ursprünglichen alten Landesfarben weiss-blau-roth zu bedienen, doch ohne Abänderung der bestehenden Siegel und Wappen und ohne Präjudiz für die Gesetzgebung.“

Od kod ima prej omenjeni organ kranjskih ustavovercev „weiss-rothe, blau-gelbe“ als alte Landesfarbe, ne vem; pač pa se bere v starih popisih prejšnjih slavnost, da so sluge nekdanjih deželnih stanov enako livrejo nosili.

*) Zgodovina slov. naroda. Izd. Mat. slov. 1866 str. 62 o barvah govoreč se jasno ne izrazi.

Od Dimitza zgoraj omenjeno potrnilo za cesarja Ferdinanda I. l. 1836 je izšlo po splošnem pregledu e. k. avstrijskega grba. Ob enem je bil ta veliki grb (k. k. öster. grosse Wappen) heraldično popisani. Z ozirom na grb Kranjske dežele se bere v „Erklärung des grossen k. k. öst. Wappenschildes“ n. pr. v Geschichte Oesterreichs v. A. Patuzzi II. p. 362: „Hierauf folgt im silbernen Felde ein gekrönter blauer Adler, auf der Brust eine in zwei Reihen von rother und Silberfarben zehnmal geschachtelten Mond tragend“ — Herzogthum Krain.

Novice l. 1880 str. 337 prestavijo: Potem sledi na srebrnem polji kronani orel modre barve, na prsih noseč luno v dveh vrstah z rudečo in sreberno barvo v desetero kup razdeljeno.

Kako so se l. 1848 ruvali zbog deželnih barv pojasnujejo Novice l. e. Ko takrat v Ljubljani tadanja nemčurska peščica mirnim in zvestim Slovincem nasproti družega učiniti ni mogla, nego to, da je drezati začela v naše deželne barve, češ, da so slavljanske, a ne Kranjske, je prepir tako daleč pripeljal da ga je e. k. min. not. zadev rešilo s tem, da je objavilo deželno bandero Kranjsko z belo-modro-rudečo barvo. Časnik Slovenija 2. okt. 1848 pripoveduje, da so bila tako v nič prišla vsa kovarstva, katerim se je bila birokracija v pajdaštvu z zarujavelimi stanovi, ki so v potrtjenji rumene (žolte) barve potrjenja svoje nekdanje veljavnosti iskali, in z Nemei, ki so pozneje iz modrega črno in tako črno-rudečo-rumeno znamenje primešetariti mislili, jako radovoljno ponudila in za rumeno barvo vse žile napela. Za obrano pravih postavnih deželnih barv sta se pa krepko in neustrašljivo poganjala g. Baumgartner, voditelj ljubljanske narodne straže, pa dr. Jan. Bleiweis, vodja slov. društva. G. Ambrož kot slov. poslanec na Dunaji je s svojo veljavno besedo vse birokratiške mreže, v ktere je bilo ministerstvo vže zapleteno, ko pajčeno razdjal.

Iz teh poročil je razvidno, zakaj tudi Dimitz v svoji zgodovini l. e. zmir govori „von ursprünglichen Landesfarben“ in „ursprünglich“ vselej še z ležečimi čerkami natisne.

Odredja cesarja Miroslava IV. in poznejša določila v tej zadevi mi niso dosti jasna, ker nimam pri roki dotičnih prvotnih virov.

V „Illyr. Blatt“ l. 1848 list. 43 je e. k. vladni svetnik vitez Höfer napisal članek: „Die Landesfarben Krain“ ter ga razloživši tri naše barve weiss-blau-roth kot znamenja miru, zvestobe in ljubezni do vladarja sklenil z besedami:

Weiss, blau und roth
Bis in den Tod!

V e. k. zalogi šolskih knjig je prišel na svitlo tablô, na katerem so v barvah razvidna bandera vseh dežel avstrijskih in kranjsko je

naslikano belo-modro-rudeče. Take je sl. naučno ministerstvo delilo tudi ljudskim šolam.

Ob priliki slavnosti za cesarjevo srebrno poroko je v tej zadevi tudi „Slov. Narod“ objavil več odlokov, ki dokazujejo naše starodavno bandero.

Vsakako bi bilo zanimivo, ako bi kak strokovnjak hotel zgodovinsko in heraldično opisati deželni grb in prapor, ali pa kak Nemece dokazati svoje dozdevne barve, ki jih za deželne razglašajo, da bi tako ves prepir in dvom nehal.

Za zdaj, kar je iz poprejšnjega razvidno, veljajo kot deželne barve Kranjske belo-modro-rudeče, in to je postavno priznано od samega cesarja Ferdinanda I. Poznejši odloki tudi to potrjujejo, nikjer pa ne govorijo o kakih drugih barvah. In če jih ministerski odlok 23. sept. 1848 potrjuje „ohne Präjudiz für die Gesetzgebung“ — gotovo ne pripoznava kranjskim Nemcem pravico po svoji dozdevnosti si barve kranjske dežele voliti; v tej reči bi bil deželni zbor kompetenten svoj votum oddati.

Da je naša starodavna trobojnica ob enem tudi narodna zastava, kaj morejo kranjski Slovenci za to? Oni tega niso zakrivili. (Sicer pa se ona le imenuje in se je sprejela za slovensko zastavo, a kdo mi ve naštetih za-njo zgodovinske vzroke in vire? Nekterim je ta trobojnica brezpotrebno strašilo).

Kdor je avstrijsk patrijot, ob svečanostih rad izobeša černo-rumene zastave (avstr. cesarstva), kot zvest podanik slavne hiše habsburške belo-rudeče (domač grb hasbs.), kot zvest katoličan belo-rumene (papežev), kot ljubitelj glavnega mesta Ljubljane belozelene, in kdor je v resnici domoljub Kranjske dežele, naj si bo Slovenec ali Nemece po rodu, mora razobešati njeno trobojnico belomodro-rudeče.

Srbske stvari.

Hrvatska, 28. jun.

Ni bilo pričakovati, da se bo tako hitro ponudila priložnost seznaniti vas s srbsko besedo (pridigo), ki jo je sestavil in govoril v srbske pravoslavne cerkvi proto (župnik) Niko Begovič na praznik svete Petke (Petronile), ter ima naslov: o duši. Kteri ste va-jeni slišati slovenske pridige, sestavljene po vseh pravilih cerkvenega govornišva (z vodom, razdelom, izpeljavo, vsakovrstnimi dokazi, skle-pom); kteri pričakujete popularne razprave o vrednosti in ceni duše, o njenem vplivu na pri-rodo in slovarstvo, o njeni zvezi in sorodnosti z duhovi drugega sveta, o njenem delo-vanju v raznih razmerah življenja — boste vsega pogrešali v tej srbski pridigi, za katero prosim (če tudi je kratka, vender) velikega po-trpljenja; pač pa bo govoril naš proto: da ta dan niso sami oni v cerkvi, da so tudi po drugodi cerkve in srbski duhovni, da srbski otroci ne vedó, kje je mesto Trn, da se otrok v šoli ne uči srbstva, da je sv. Petka otrok bila, da je svoje stariše spodobno pokopala, da ona varuje Srbe, pa tudi Romane, da je šola draga, da Srbi hodijo v cerkev na krčmar-jevo korist, da mitijo sodnike, da jim sreče ne bodo prinesli Madjari, da je odpala dunaj-ska „sablja“, da so Srbi tujei na Hrvatskem, potem pa da so Hrvatje tujei med Srbi, da hrvaske šole niso za srbske otroke, da je zdaj jesenski čas, da se letina pobira in ozimina seje, da je treba djati kaj na stran za zimo, da smrtno greši, ki živinče ne čisti, da je treba

o lepem vremenu voziti drva, ne v grdem, da naj se vsakteri uči od sv. Petke, a proto nič ni povedal kaj, ker še njega življenja ni raz-ložil. Tako g. proto iz rokava stresa, kar je in kar ni, le o duši nič ne pove, zato pa tudi narod ne vé, kako božanstvena je duša, ter jo zanačuje sè živalsko.

„Duša je blagor“.

(Srbski narodni pregovor.)

Kar so teci vita krila, to so duši vera in dobra dela. Vsaki stvari je dal Bog posebno pripravo in pomočke, da si svoje življenje vzdržuje, da ga varuje in brani. Največ je dal Bog človeku. Pametna duša je dar božji. Kristus je ta dar povikšal nad vse blagre tega sveta, Srbi pa so razumeli evangeljsko besedo, in od tod prihaja naš narodni pregovor in največa zakletev: Duša je blagor. „Tako mi moje duše neumrle, a svi ćemo pomrijeti“.

Tako sem jaz namenil, bratje, vas danes poučiti. Pa nismo mi sami tukaj na Petkovičinem shodu, sošli so se danes tudi na drugih krajih naši bratje. Meni se zdi, da je srbskih shodov po naši veliki cerkvi (od Zrmanja pa do Save vode) najmanj pri 16 hramih. Silen je todi Srb danes v molitvi; okolu 264.000 duš se v pobožnem sredu raduje tega dne kakor oni suženj, ki je molil v ječi, da bi bil rešen preklete ječe, ter tako-le govoril:

„Pomož Bože i nedjelja mlada,

Sveta Petka otvori mi vrata,

A Nedjelja, ti konja privati“.

Res, bratje, tako moli v naših 94 cerkvah naših 156 duhovnov, in v naših 27.700 srbskih hišah se slovesno kliče ime sv. Petke v slavo božjo in v pomoč srbskega rodu. Ali pa vedo naši otrociči za sv. Petko? Vé li zanjo saj onih 9000 Srbičičev, ki v šolo hodijo? Vedo li ti otroci za mesto Trn v oslobojenej Srbiji? Vedo li, da so v tem mestu Trnu počivali ostanki sv. Petke? Vedo li, da so Turki zmagani in vračajoči se čez Srbijo iz mesta Trna vzeli, in od jeze seboj v Carigrad odnesli tudi ostanke sv. Petke? Vedo li naši otroci, da je Sultan to srbsko svetinjno daroval grškemu patrijarhu, patrijarh pa spet poklonil moldavskemu vojvodi? Vemo li tudi mi od-odraščeni, da je danes hranjena in češčena v mestu Jašu, v dalnej zemlji Karabogdanskej?

Vse to prašam jaz, pa ne v sredu sebe, da tega srbski otroci še toliko ne vedo. Od kodi neki bo vedel kedo drugi, kar drobna knjiga prinaša, ker se v šoli ne neguje srbska svetinja, ter se v tej šoli tudi ne uči, in pa da bi srbski otrok čutiti in pametiti mogel, kader ga mati vsaki petek spominja na sveto Petko, nā prsih roke križa rekoč: „Duša je blagor!“ (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. julija.

Avstrijske dežele.

iz Gradca. Svitli cesar so pri nas. — Po vseh postajah so bile slovesne priprave in veličasten sprejem. Na kolodvorih je bilo zbrano prebivalstvo, — e. k. oblasti, župani, duhovščina in mnogobrojno ljudstvo. Posebno slovesen je bil sprejem v Mürzzuschlagu na deželni meji; kamor so prišli e. k. namestnik, višji vojni poveljnik in drugi velikaši. — Od postaje v Gratwein so se cesar peljali s spremstvom v samostan Rein, kjer je bil blagoslov sè presv. Rešnjim Telesom, ogledali so cesar podobo vojvoda Ernesta Železnega in svoje ime zapisali v spominsko knjigo. — Kolodvor v Gradcu je bil krasno okinčan. Zbrane so

bile tam vse vojaške in civilne oblasti, čast. duhovščina. Na nagovor mestnega župana od-govorili so svitli vladar, da so z veseljem prišli k domorodnemu prazniku, in da se sami hočejo prepričati, kako mesto napreduje, kate-remu zagotovijo cesarsko milost. Cesar so se potem odpeljali v mesto. Pred dvorom je stala kompanija vojakov kot častna straža. — Ob 6. je bil dvorni obed; ob 8. godba, katero so spremljali meščanje sè svetilnicami. Ko godba začne „Mein Oesterreich“ je bilo na-vdušenje občno živahno. Ob 9. je bila serenada moškega pevskega društva v dvornem vrtu, ra-dost splošna.

V kuriji mest so bili na **Primorskem** izvoljeni: V Koprju baron Pretis jednoglasno, dr. Antonio Gambini s 107 od 178 glasov; v Pirani dr. Rubba s 75 od 116 glasov; v Rovigni dr. Mateo Kapitteli s 109 od 110 glasov; v Porečju Francesco Sbiša; v Lusin picolo dr. Francesco Vidulich jednoglasno; v Gorici grof France Coronini, dr. Jožef Mavrovich; v Tolminu Matija Jonko; v Cervignano baron Pretis s 87 od 89 glasov. Iz kupčijskih zbornic so bili izvoljeni: V Rovigni Filip Ivancise in Nikolo Debello; v Gorici: Viljem pl. Ritter in Janez Gasser; v Cormino: baron Locatelli.

Pri volitvah na Českem v selskih občinah so bili voljeni po večem kandidatje obeh strank (namreč Čehov in Nemcev), kakor so bili nasvetovani. Po okrajih v Črnem Kostleci in v Visoki Muti sta bila voljena Mladočeha. V enem nemškem okraju je nemško-liberalni kandidat prodril s skrajno silo, dobil je le malo glasov večine. Zopet se je pokazalo, da v nemških krajih na Českem liberalizem prevaguje, ker konservativni poslanci niso mogli prodreti.

Boljše pa so se izšle volitve mestnih poslancev. Tú so Čehi marsikje zmagali, kjer so drugikrat propadli, n. p. z dvema poslancema v Pragi. Naj še Čehi zmagajo v velikem posestvu, kakor je upati, potem postanejo tudi tam gospodarji na lastni zemlji ter bodo rešeni nemčurske mōre.

Dr. Rieger je v svojem rojstnem kraju v mestu Semil, kateri okraj že več let zastopa v deželnem zboru, govoril prav spravedljivo, ter rekel med drugim, on srčno želi, da bi ponehal narodnostni prepir, da bi po skupnem delovanju dežela postala srečna, mogočna in bogata. Ako bi šlo po volji tistih, ki gledajo na Prusko, bi se Čehi morali podvreči nemškemu jarmu, pa bi tudi Avstrije več ne bilo. Prepada, ki bi tukaj zeval, bi Evropa ne napolnila z milijoni oboroženih vojakov, in vsi bi čakali občnega prevrata. Trdno in zvesto se hočemo okleniti avstrijske dinastije, ker le tam najdemo varnega zavetja pod geslom: jednako pravico vsem narodom.

iz Borga, 28. junija. Minister grof Falkenhajn je prišel 27. t. m. v Levico, kjer je bil slovesno sprejet. Ogledal je potem Rio maggiore, od tod sta ga spremljala nadinženir Weber in gozdni pristav Kirehlehner v Borgo, kjer so se oblasti poklonile. Popoldne ob 4. uri je prišel v Grigno. Ogledovaje strašno razdejanje, katero je napravila povodenj lanskega leta in vtrjenje bregov, se je povrnil čez Villagredo, Scurelle, Musabach in Kastelnuovo, kjer je povsod ogledal vtrjenje bregov. Danes 28. junija je odpotoval g. minister čez Calamento, čez sedlo Boeca del Manghen, Candino v Valeso.

Vojaške sodnije v Dalmaciji.

„Pol. Corr.“ naznanja: Vojaške sodnije, ki so bile vpeljane kot izjemne sodnije s postavo 28. svečana 1882 in so bile po okrajnih glavarstvih v Dubrovniku, Metkoviću in Kotoru, nehajo v Dubrovniku in Metkoviću s 30. junijem, za okraj v Kotoru ostanejo do konca leta. Pri garnizonski sodnji v Kotoru je še več kazenskih preiskav, veliko število beguncev, ki so se vdeležili vstaje je še sedaj v Črnigori, zato ostane izjemna sodnija še v okraju Kotskemu.

Vnanje države.

iz Bruselja. Odsek poslaniške zbornice noče sprejeti daca na kavo in tabak.

V **Hamburgu** je pri ožji volitvi zmagal socialist Bebel zoper napredkarja.

Na Francoskem se časopisi vseh strank čudijo, da so Louise Michel in tovariši tako hudo obsojeni. Vlada sama hvali javno revolucijo, in v občinskem svetu so zverinskemu Marat-u postavili doprsko podobo, sedaj pa na šest let obsodijo osebo, ki vendar ni drugega storila, nego ti proslavljeni, in je v svojem brezumnem govorjenju hvalila to, kar so učinili Marat, Robespierre, Danton itd. Ako pomislimo, da so bili rogovileži v Montceaux-les-Mines primeroma milostljivo obsojeni in poslednjič po večini pomiloščeni, moramo priznati, da to tudi ni bilo politično; 14. julija po svečanosti porušenja bastille, takrat bodo ministri in vladni dostojanstveniki ravno tako rogovili, kakor Louise, ki pa je bila obsojena. — Da bi Kitajsko vojsko napovedalo, tega ne verjamejo, pač pa mislijo, da bode vedno stanje napeto, Francosko bode moglo imeti zmerom vse pripravljeno za vojsko in francoska kupčija bode v vzhodni Aziji čisto opešala, Kitajska svila ne pojde več v Marsiljo, marveč v London, in povsod bodo Angleški in drugi trgovci Francoske spodrinili.

Iz Londona, 29. junija. Zgornja zbornica je zavrgla s 145 glasovi zoper 140 v tretjem branji postavu, ki proglašala zakon vdovca sè sestro ranjke žene. (Spodnja zbornica je sprejela to postavu, kakor smo povedali to ob svojem času).

30. junija. V spodnji zbornici je predložil minister notranjih poslov postavu, da se vpelje ministerstvo za domačo upravo (Local-Verwaltung) Škotske izvzemši za pouk. To postavu so sprejeli v prvem branji.

Iz Aleksandrije, 30. junija. „Bureau Reuter“ poroča, da je v četrtek umrlo za kolero v Damiete 107 ljudi.

Iz Carigrada, 28. junija. Inostranski zastopniki se bodo jutri zbrali, da se posvetujejo, kaj je storiti zaradi kolere. Ruska ladja pridša iz Aleksandrije je bila sem prišla, potem ko je bila 24 ur v Dardanelih, a vrniti se je mogla nazaj v Dardanele, kjer ostane 10 dni, preden bode smela naprej. Še pisem ni smela oddajati.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 1. julija. V saboto zvečer ob 6. se je premikala dolga, dolga vrsta vernih iz cerkve usmiljenih sestra proti na novo postavljeni cerkvi presvetega Sreca Jezusovega v Kravji dolini. Cela vrsta belo oblečenih dekle pa tudi drugih oseb pobožnega spola je spremljevala procesijo s prižganimi svečami, katere so potem darovale.

V nedeljo ob 8. so pričeli milostljivi knezoškof cerkev blagoslovljati. Bila je potem pridiga in sv. maša. Vsa slovesnost je trajala čez eno popoldne.

Sv. obredov in prve sv. maše se je udeleževal g. deželni predsednik baron Winler s svojo rodovino, deželni glavar grof Thurn, fml. pl. Müller, mestni župan Grasselli, državni pravdnik g. Perše in mnogo drugih dostojanstvenikov.

Popoldne ob petih so bile v taisti cerkvi pete litanije; odpevali so moški in ženski zbori, in sicer od sirot, katere so v skrb in vzgojo izročene usmiljenim sestram. Ljubljana dobi s to novo cerkvijo ne le zbirališče vernim v pobožno molitev, marveč tudi krasno spominsko stavbo; kajti nova cerkev se bode prištevala naj lepšim v Ljubljani, kar se tiče sloga in izpeljave.

Iz Celja, 2. julija. (600letnica) se je obhajala danes, kakor po vsi Štajerski tudi tukaj slovesno. Sinoči, 1. julija, se je zvonilo z vsemi zvonovi pri vseh cerkvah od sedme do pol osme ure.

Danes, v pondeljek, ob 8. „cesarska sv. maša“, ktere so se vdeleževali vsi civilni in vojaški vradi, potem gimnazija in mestjanska šola. Mestni učenci in učenke so imeli svojo božjo službo v Marijni, okoličanski otroci v kapucinski cerkvi. Vršile so se potem po vseh učilnicah primerne slavnosti z govori, petjem in deklamacijami, kterih so se vdeleževali odrastli in mladina. Najdalje se bodo tega dneva gotovo spominjali učenci okoličanske šole, kajti blagoslovila se njim je zjutraj ob pol sedmih prekrasna bandera s podobama Dobrega pastirja in sv. Alojzija. Napis na trakovih se glasi: I. Sv. Alojzij, angeljski mladenec, prosi Jezusa, dobrega Pastirja. II. Za šolsko mladež v Celjski okolici! Napravil je zastavo Krikl in Schweiger na Dunaji za 77 gold.

Po teh šolskih slovesnostih prihajale so razne deputacije k okrajnemu glavarstvu, kjer so izraževale čutila vdanosti in ljubavi do presvite Habsburške rodovine.

Na vseh hišah so razobešene zastave cesarske, avstrijske in štajarske.

11. julija ob pol enajstih predpoldne pridejo presvitli cesar v Celje, kjer se mudijo do četrta eno. Razna poslanstva občin, duhovništvo itd. pričakujejo Njegovega Veličanstva na kolodvoru. Po poklanjanji se odpelja svitli cesar na drevored zunaj mesta, ogledat vojaštvo, od ondot v bolnišnico, potem na drevored nazaj, od koder se podajo zopet na kolodvor. Vožnja po celjskem mestu sledi v tem redu: Od kolodvora naravnost po poštni ulici na drevored; povrnitev pa gre od okrajnega glavarstva skozi gosposko ulico na veliki trg, potem po graški ulici mimo Hôtel Elefant in Hôtel Strauss na kolodvor.

Iz Celovca, 29. junija. („Slovenec“ dnevnik. — O naših koroških razmerah.) Vest, da postane „Slovenec“ že v kratkem dnevnik, je gotovo vrlo razveselila vse tiste Slovence, ki vidijo v krščansko-katoliški veri še vedno sto krat trdnjejšo podlago časne in večne sreče narodov, nego v onih materijalističnih, panteističnih, spiritističnih, luteranskih in drugovrstnih vešastih nazorih, ki jih mnogi naši visokošolci iz moralično propadajočih mest Dunaja in Gradača v zdravo telo slovenskega naroda prinašajo in kot posebno „učenosť in znak inteligencije“ smatrajo.

Ti protiverski „liberalni“ nazori so velika nesreča za naš narod, kajti že zdaj so proužročili, da se je narodno drevo jelo cepiti v dva kosa, dva tabora, in zna še hujše in pogubnejše nasledke imeti, ako se taki nazori med prosto ljudstvo zatrosijo, kar je skoraj neizogibno. Kako srečni so v tem oziru Poljaki, kjer je vse verno in strogo katoliško od prvega kneza in grofa do poslednjega kmetiča. Pri vsi bēdi in žalosti, ki jo ta narod občuti, je vendar za posameznega pravo veselje „Poljak biti“, ker vsak ve, da za njim stoji celi narod, da celi narod tako misli! Slovenski narod je katoliško vero sprejel že od prvih učencev sv. apostelnov, prej ko narod nemški in ob enem z narodom rimskim. Kajti kriva je trditev nemških zgodovinarjev, da so se Slovenci naselili v sedanjih pokrajinah še le v 6. stoletji po Kristusu, kriva je misel, da so krščanstvo sprejeli iz Solnograda ali pa od sv. Cirila in Metoda. Slovenci so tukaj bivali že davno pred Kristovim prihodom; Rimci so jih podjarmili in od tod je rimski značaj večih starih mest, kakor Aemone, Celeje in Petovija.

Že sv. Marka je oznanjal sv. vero na Beneškem, ki je bila takrat slovenska zemlja, saj so stare Slavjane nazivali „Venete“. Ko se je v Ogleji ustanovila škofija in pozneje nadškofija, širila se je od tam sv. vera po vseh slovenskih pokrajinah, ki so se od takrat razprostirale od jadranskega morja do reke Donave. Slovenci so bili deloma pokristjanjeni že v prvo stoletje, in kar je še manjkalo, dovršili so sv. Mohor, Fortunat in drugi iz Ogleja poslani duhovniki.

V sedmem stoletji so res pridri Franki in Bavarci v slovenske dežele, pa niso sv. vere oznanjevali, ampak deželo med seboj delili, vi-težke gradove zidali in Slovence v sužnost potlačili. Namesto oglejskih so postavili nemške škofo in župnike. Pozneje sta prišla sv. Ciril in Metod v slovenske pokrajine, pa ne ljudstva krstiti, ki je bilo že krščeno, ampak prinesla sta slavjanske bogoslužbene knjige in upeljevala službo Božjo v jeziku slavjanskem. To je Slovence zelo razveselilo in tudi še to, ker ona dva in njihju pomočniki niso od ljudstva pobirali desetine, kakor nemška duhovščina. Nemški škofi, ko so videli, da vse ljudstvo za svetima bratoma dere, so se razsrdili nad njima ter ju iz dežele prognali. (Methodius fugatus est ex partibus earrhanis.) Nasprotno pa je istina, da je bil češki vojvoda še le od Metoda krščen.

Ker so tedaj Slovenci izmed vseh Slavljanov prvi sprejeli sv. vero katoliško, razumljivo je, da se je pri njih naj bolje vkoreninila, prišla je v kri in meso vsega naroda. Vse drugače je z „liberalnimi“ Prusi, katere je bilo treba še v 11. stoletji z mečem preobračati h katoliški veri, pa se jih še takrat ni prijela, ker so prvo priložnost, razkol Martina Lutra, porabili v to, da so se od Cerkve odtrgali. Iz tega je jasno, zakaj iz severa brezversk, pogansk veter še zdaj k nam brije, in zakaj je nasproti slovenski narod tako vdan naukom sv. vere.

Naravno je nadalje, zakaj se naša mladina po visokih šolah nasrka poganskega duha, zato namreč, ker so učne knjige pisane večinoma od pruskih učenjakov in so tudi mnogi profesorji od tam vzeti. Ravno tako naravno pa je tudi, da se bo slovenski narod temu poganskemu duhu vedno upiral, ker je katoliška vera prešla v njegovo bistvo in si ga brez nje misliti ne moremo, tako malo kakor Laha, Francoza ali Španjoleca, ker so bili vsi ti narodi že v prvih časih kristjanstva spreobrnjeni, so gledali kri svojih mučencev in se nad njo stanovitnosti naučili.

Pač se tudi v teh deželah za naših dni ne manjka brezvercev, toda množica ali masa naroda je in ostane katoliška. Tako bo tudi pri Slovencih vedno ostalo, in so vsi nasprotni, iz severa presajeni brezverni nazori in naporu gotovo brezvspešni. Nesreča pa je, da se moramo s prusko-poganskimi nazori sploh boriti v lastnem taboru, ker se s tem brez koristi trosijo narodne moči, ki bi se lahko porabile za brambo proti vnanjemu sovražniku! To je po eni strani britka, po drugi strani pa častna in sveta naloga novega dnevnika „Slovenca“. Naj se ne bori z osebami, ampak z načeli po reku „grešnika ljubim, pa greh sovražim!“

O naših koroških razmerah pisati, je žalostno opravilo, to tembolj, ker pisanje samo nič ne pomaga. Kdor je na rokah in nogah

zvezan, njemu je zastoj prigravarjati, naj skače in pleše. Taka je z našimi Slovenci. Preveč so revni in odvisni, uklenjeni in strahovani, ne morejo si pomagati.

Kmet je odvisen od grajščine ali pa od kreditnih zavodov, kajzar od fužin ali pa tovarnen, kjer si služi svoj kruhek. Vse te mnogoštevilne fužine, grajščine in tovarne pa so v rokah nemško-liberalcev. Ti vzkazujejo, kakošne imajo biti šole in kdo naj se voli za župana ali za poslanca. Naši kmetje niso nemškutarji iz lastne volje, ampak prisiljeni. Ko bi nam Bog dal kakega narodnega bogataša, da bi te grajščine in fužine pokupil in kmetom osnoval kreditne zavode, potem je slovenska Koroška kmalo narodna! Edini kreditni zavod, ki je v slovenskih rokah, je posojilnica v Št. Jakobu, in glejte, ravno Št. Jakobska občina je tudi edina, ki se pravda za slovensko šolo in se je pritožila celo do ministerstva! To stori gospodarstvena neodvisnost. Fužine Podgoro (Unterbergen) so bile naprodaj za 30.000 gld. Kupil jih je jud, ter nastavljal za ravnatelja Prusa, ki zdaj po vsej spodnji rožni dolini za nemškutarijo propagando dela. Da bi bili teh 30.000 gld. vkup zložili Slovenci in fužine kupili, kako lepo narodna bi bila vsa okolica!

Tukaj, v gospodarstveni neodvisnosti, je Arhimedovo stališče za slovenski Gorotan. Verba movent, — z besedami, s članki obdelujemo sicer duhove, pa besedam morajo dejanja slediti, — exempla trahunt — mi moramo Slovincem pokazati, da jim tudi res v dejanji pomagati hočemo in zamoremo — potem smo zmagali. Spoznanje pa, da je to lahko rečeno, pa težko storjeno, greni nam sree in žali našo dušo vsaki dan in brez prestanka ves čas! Mnogo upamo od vas srečnejših bratov onkraj Ljubela, — ali boste to upanje opravičili?

Domače novice.

(Doktor Lampe) postal je podvodja semeniški in se pripravlja za doktorstvo iz modroslovja.

(Za doktorja prava) bil je te dni v Gradu promoviran g. Franc Zbašnik, koncipijent v Kamniku.

(† G. Blaž Kuhar), učitelj v Polji, ki se je uni dan pri Št. Peterskem mostu zvrnil, je včeraj umrl. Prilicno spregovorimo o njem kaj več, zdaj samo pravimo: Naj v miru počiva!

(Ljubljanski mestni magistrat) je razglasil naslednji ukaz: „Mestni magistrat ukazuje, da se od 8. do 17. dne prihodnjega meseca julija stranišča ali sekreti ne smejo trebiti, straniščevina in gnoj pa za imenovanega časa ne sme izvažati iz hiš niti po noči, niti po dnevi.“

(Drugi razglas), katerega je te dni magistrat ljubljanski razglasil se glasi: „Mestni magistrat je iz javnih oziriv vkrenil, da se psi od 1. do 11. julija letos po mestu le na vrvi smejo okoli voditi, od 11. do 17. julija pa se morajo popolnoma držati doma in je sploh prepovedano jih na cesto seboj jemati. Prestopki te naredbe se bodo ostro kaznovali. Ta naredba se nič ne tiče določbe o pasjem kontumacu, kateri dalje traja tudi še od 17. dne julija naprej.“

(Razne barve zastav.) Gotovo se bodo videle o dnevih svečanosti zastave raznih barv

po mestu vihrati. Da jih umemo ter vemo prijatelja od neprijatelja ločiti, pogledimo, kake barve so opravičene na Slovenskom. Rudečabelo-rudeča je habsburška. Modro-bela je bavorske kraljeve hiše, iz ktere je naša cesarica. Modro-zlata (blau-gold) je kraljestva Ilirskega, pa tudi Dalmatinskega. Belo-zelena je štajarska pa tudi mesta Ljubljanskega. Skoro vsa kranjska mesta imajo svoje grbe in barve.

(Somenj) včeraj ni bil posebno živahen; ljudi je bilo malo, živine pa so bili prignali precej zlasti konj, vendar pa kupcev ni bilo dosti.

☛ Danes pošljemo list še vsem starim naročnikom z zaupanjem, da nam ostanejo vsi zvesti in po moči še novih pridobijo.

Razne reči.

— Za častne občane županije Šmihel-Stopiče-Vavtavas-Podgrad so bili pri občinski seji 1. julija enoglasno izvoljeni gg.: Baron Andr. Winkler, vitez Schneid, poslanec V. Pfeifer in okrajni glavar Eckel.

— † G. Anton Mazik, bivši učitelj in pozneje posestnik v Šmarji je včeraj po dolgi in hudi bolezni umrl. Naj v miru počiva.

— V Trstu je zaradi kolere v Egiptu ostro zavkazane, da imajo barke iz Egipta preiskovane biti, predno smejo mornarji na suho stopiti.

— V Aahen v Porenski Prusiji je pokončal ogenj 30. p. m. dvajset poslopij, med drugimi so tudi mestne hiše streha in stolpi po ognju razdejani. Pisma so rešili. Požarne straže bližnjih mest so prišle na pomoč.

— Banka „Slavija“. Iz letnega poročila, katero razpošilja ta zavod o svojem poslovanju v letu 1882, posnamemo naslednje številke: Vsi dohodki leta 1882. znašali so 1.918.966 gold. 89 kr., za škode pa se je plačalo 886.121 gold. 36 kr. Premoženje bankino zvišalo se je nasproti letu 1881 za 488.912 gold. 55. kr. in je 31. dec. 1882 obnašalo 5.400.994 gold. 77 kr. Bankina blagajnica v Pragi prejela je v letu 1882 150.317 poštih nakaznic (tedaj povprečno vsaki dan 420), s katerimi se jej je poslalo 1.487.922 gold. 77 kr. Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin in dohodkov razvijala so se jako ugodno in je koncem leta 1882 zavarovanih vže za 106.100 gold. pokojnin. Zastopniška pokojninska zaklada narasla je na 30.000 gold.; uradniška pa na 86.000 gold. Zanimiva je primera z letom 1872. Tedaj je banka štela 69.900 členov, ki so zavarovali kapital 46.000.600 gold., letni dohodek je znašal 241.000 gold., rezervne zaklade pa 493.000 gold. Leta 1882, tedaj deset let pozneje, pa je znašalo število členov 213.000, zavarovani kapital 187.000.300 gold., efektivno premoženje 5.400.000 gold., letni dohodek pa 2 milijona gold. Ako dostavimo še, da je banka v 14 letih svojega obstanka plačala za škode 7.213.427 gold. 13 kr., podali smo v kratkem sliko napredka uspešnega poslovanja tega slovanskega zavoda, kateri, bivši ustanovljen z neznatnim kapitalom 3000 gold., nam je živ dokaz, kaj se z vztrajnostjo, marljivostjo, poštenostjo in poslovno veščobo doseči zamore.

Dunajska borza.

2. julija.

Papirna renta po 100 gld.	78.60
Sreberna " " " "	79.35
Zlata " " " "	99.30
Državne srečke l. 1864 po 100 gld.	167.90
Kreditne srečke po 100 gld.	170.25
Rudolfove srečke po 10 gld.	19.25
Ces. cekini	5.67
Francoski napoleon	9.49 ¹ / ₂
Nemška marka po 50 kr.	—58 ¹ / ₂

Umrlj so:

27. junija. Frančiška Kozina, meščanska hči, 36 let, sv. Jakoba nasip št. 31, tuberkuloza.

28. junija. Marija Lovšin, opravnikova hči, 31 let, Turjaski trg št. 5, sušica.

59. junija. Marjeta Bežek, gostija, 74 let, Zvezdarne ulice št. 2. hromota hrbitišča.

30. junija. Marija Perat, konduktjerjeva hči, 19 let, Petrova cesta pl. tuberkuloza. — Marija Vidmar, kmetica, Črna vas št. 21, otrpenje možganov.

V bolnišnici:

27. junija. Marija Kocjančič, gostija, 19 let, sušica.

29. junija. Marija Grošič, gostija, 55 let, plućna bolezen.

Poziv.

V imenu odbora Ljubljanske Čitalnice usojam se vabiti najuljudnejše čitalnice in bralna društva na Kranjskem, posebno pa one v Ljubljanski bližini, naj se gotovo vdeležé v mnogobrojnem številu ali po deputacijah s svojimi zastavami raznih slavnosti, ki se bodo vršile od 11. t. m. počenski v Ljubljani ob prihodu Njihovega Veličastva.

Deputacije, ki se mislijo vdeležiti sprejema in serenade, se zberó v sredo 11. t. m. dopoldne v čitalnični dvorani, za ljudsko veselico pa v petek dne 13. t. m. ob 2 uri popoldne na vrtu čitalnične restavracije.

Kdor želi dobiti stanovanja, naj se oglasi naj dalje do 7. julija pri načelniku mestnega odbora za oskrbovanje stanovanj gospodu Fr. Ravnikarju.

Za čitalnični odbor:

Dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški,
predsednik.

Št. 1105.

Oglas.

C. kr. plačilni urad in kranjska deželna blagajnica v njenih dosedanjih prostorih, stara hranilnica cesar Jožefov trg št. 1, ostaneti zaradi glavnega snaženja svojih prostorov dne 5., 6. in 7. julija t. l. za strankini promet zaprti.

Kranjska deželna blagajnica

v Ljubljani dne 1. julija 1883.

Prečastiti gg. duhovniki,

ki potrebujejo posebnih

klobukov

o nazočnosti presvitlega cesarja, naj blagovoliijo jih takoj naročiti; ker takih klobukov nimamo v zalogi, ampak bodo še le po naročilu izdelani.

A. Pribošič,

(2) v gledališčini ulicah št. 6.

P. n. visoko častitemu tukajšnjemu in vnašnjemu občinstvu naznanjam, da sem lastno

bukvoveznico

odprl. — Velikoletna izkušnja daje mi pogum, da bom kolikor moč častitemu občinstvu v vsakem oziru, kar se tiče trdnosti in elegantnosti mogel postreči.

Sprejemam navadna in naj elegantnejša dela po nizki ceni.

Prosim mnogobrojnega naročila od p. n. občinstva.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Bonač,
bukvovez.

(3) Poljanska cesta šte. 10.